

Uită-te în oglindă, și dacă-ți vedea pe cineva, care
nu 'și-a plătit abonamentul la Calicul, strigă-ți:
Om de nimica!

Prorocul Zacharia.

CALICUL

humor și satiră.

Apare la prima fiicărei luni în Sibiiu.

Abonamentul: Pentru Austro-Ungaria pe an 3 fi., pe $\frac{1}{2}$ an 1 fi. 50 cr., pentru România pe an 7 franci, pe $\frac{1}{2}$ an 3.50. Inserțiuni: De un șir petit 6 cr. și 30 cr. timbru.

Abonamentele, manuscriptele, inseratele etc. se adresează la: Redacțiunea Calicului în Sibiiu.

Conferința națională a alegătorilor români din Transilvania, Ungaria și Bănat, sau dieta dela Impăratul Romanilor.

Timpurile politicei unite și neunite au trecut ca Alba prin ham. Ași nu se mai adună, ca odinioară, 50 de uniți cu 50 de neuniți, ci se adună 100 de români la un loc, și fac politică națională românească, fără deosebire de reverendă.

Era și timpul suprem, ca metropoliților și episcopilor noștri, fără deosebire de fondul de dispozițiune, se li se reserve îngrijirea pentru fericirea turmei, ce o păstoresc, pentru cealaltă lume, devreme ce această turmă a ajuns deja la atâta maturitate, ca se se pótă îngrijii însuși pentru fericirea sa în această lume. Noi cești din turmă ne mulțămim cu deplină recunoștință, dacă metropoliții și episcopii noștri se rógă lui Dumnezeu pentru mântuirea sufletelor nóstre în cealaltă lume, și ne-am bucura nespus, dacă ei ar face asta tot în acea unitate de convingere, cu care noi ași, fără concursul lor binecuvântat de sus, facem politică națională.

Altcum, așa se vede, regimul nostru e mulțămit cu atitudinea politică a metropoliților și episcopilor noștri,

dacă aceștia se îngrijesc batăr de atâta: Hogy az olah-papok ne afuriszajanak!

Așa s'au adunat Românii din Transilvania, Ungaria și Bănat în 27 Octombree la Sibiiu, tot în acea sală a hotelului dela Împăratul Romanilor, unde odinióră Schmerling 'i-a a tras pe sfóră, și fără concursul metropoliților și episcopilor lor, pe socoteala lor proprie, au făcut politică națională. Metropoliții și episcopii nostrii, ca se dovedească, că și ei consimt cu conclusele acestei adunări, pot se tragă, la cererea regimului, pe preoții și protopopii, care au participat activ la aducerea acelor concluse, în cercetare disciplinară.

Și ce e semnificător, până-când ceealaltă omenime își face nebuniile sale în carneval, noi ne-am apucat tómnă, în fiertul vinului, se facem politică.

Ca odinióră Apostoli în Gepsimania, așa ne-am adunat noi Românii din tóte marginile la Sibiiu, nu ca se îngropăm morți, ci ca se desgrupăm vii din grópă. Se constatăm adecă, că comitetul nostru național electoral, dup'o activitate încordată de 3 ani, a făcut nimica, din care Dumnezeu ușor ar putea face o lume nouă.

Luând activitatea comitetului național electoral cu aplause prelungite la cunoștință, ne-am apucat pentru salvarea națiunei nóstre de lucru, adecă de Sysifus, pe care din 1881 încóce, tăvălindul, mereu îl suim până'n vírful muntelui, și când ni lumea mai dragă, mereu ne pomenim cu el la pólele muntelui.

La lucrarea aceasta de salvare națională, mulți au luat înțeleptului Solomon cuvântul din gură, și în argumentările lor asupra mijlócelor, care ne-ar putea duce la limanul cel dorit, au început dela Adam, dar' n'au ajuns nici până la periodul, în care omenimea a început a purta ismene!

Alții, constatând în vorbirea lor, că românul ori cât de sărac se fie, dela natură e om politic, făcând însuși politică, 'și-au arătat sărăcia!

Au fost și de aceia, care, în argumentările lor de înaltă politică națională, au urmat pe acel dascăl, care iarna înainte de amergea nu ținea școlă, pentru-că trebuia se meargă la cărcimă, ear' după amergea începea școlă la 3 ore, și când bătea patru, sloboșea copii acasă, din motivul, că după patru ore e prea întunec, pentru ca omul se mai vedă a cugeta!

Unul, vorbind, după fie-care construcțiune, făcea o paușă lungă, așa încât publicul ascultător aștepta, ca el se folosească paușă, se se bată însuși pe umăr, și se se animeze la continuarea cuvântării sale!

Altul, atâta lătra vorbind, încât publicul putea fi sigur, că acela nu mușcă!

Nu știi care mare fabricant de înaltă politică națională, purcedând în cuvântarea sa din punctul de orbire al kulturegyletiștilor, a exprimat memorabilele cuvinte: „Mai curând întră protopopol Dicio-Sânt-Martinului, Macaveiu, prin urechile acului, decât României în dieta din Budapeșta. Apoi Unguri nu ne putem face domnilor, chiar dacă cu toții am voi se ne facem!”

Însuși unicul nostru vegetarian, care fără temere de greutățile dării de consum, paște liniștit pe grasele câmpii ale coronei Sfântului Ștefan, s'a exprimat cu multă însufleșire, că, dacă conferința națională electorală ar afla că și mijloce pentru mântuirea neamului seu mult cercat, el ar fi cel dintâiu, care ar schimba „Tatăl nostru” și, în loc de pâne, s'ar ruga lui Dumnezeu pentru „carnea cea de tôte țilele!”

Chiar și tinerimea noastră, în focul ei național, 'și-a manifestat maturitatea s'a politică, și s'a dechiarat gata a numi pe ori-care cap cărunt: „Măgarule“ etc.!

După finirea desbaterilor în conferența celor 30 de „Gemeiner“ s'a deschis conferința întregii armate electorale, în care singur generalul Babeș a vorbit.

Acesta, vorbind, s'a întrecut pe sine însuși!

Spre caracterizarea acestei vorbiri nu vreau se folosesc o sentință a fostului ministru de culte în România, Ureche, despre o altă cuvântare alui Babeș din dieta din Budapesta, pentru-că nu vreau se'l laud. Lauda e totdeauna de prisos. Celce într'adevăr merită laudă, acela n'are lipsă de ea. Acela însă, care caută lauda, sigur n'o merită!

În urma cuvântării lui Babeș adunarea generală a partidului național — cum o numește Tribuna fără respect la Telegraful Roman — în unanimitate, și cu aplause înfocate a primit toate propunerile areopagului celor 30 de Solomoni, și adevă:

1. Programul partidului național din 1881, 1884, și 1887.

La acest program o se ținem în viitor cu toții, ca orbul de gard, până-când însuși Ungurii îl vor recunoște, șiși vor vedea mântuirea lor prin el.

2. Subvenționarea pressei noastre.

Spre validitatea acestui conclus vom remânea și în viitor cu abonamentele în restanță, și nu vom înceta a ne apăra drepturile noastre naționale prin pressă până atunci, până-când în vinele noastre mai curge o picătură de negreală, și Ungurii nu vor închide în temnițe și pe toți aceia, care numai cu cirile știu scrie.

3. Memorandul elaborat de comitetul partidului național electoral.

Acest memorand îl vom păstra d'ocamdată cu scumpetate în ladă, chiar și cu pericolul, că ușor s'ar putea întâmpla, ca se'l mănânce molile. Numai după reducerea taxelor de călătorie pe calea ferată până la acel grad, încât cu tarifa după zone în stânga, și cu memorandum în dreapta, se putem pleca pe jos cătră Viena, vom face întrebuințare de el.

4. Alegerea unui comitet național central electoral executiv, constătător din 24 membrii.*)

Comitetul acesta executiv s'a ales pentru acel motiv numai de 24 membrii, pentru ca în al 25-lea an, adecă tot la un pătrar de secol, se se pótă aduna complet în ședințele sale.

Eu, ce e drept, stam îngata se fac propunerea, ca comitetul executiv se se compună din 25 membrii, dar' mi-am înghițit propunerea cu amarul aducerei aminte de timpurile, în care iustiția țerii nóstre, cu ajutorul alunului, se valora a posteriori prin numărul 25, și n'am voit se fac nici o alusiune la meritele fostului nostru comitet central pentru națiune.

După primirea acestor concluse, Babeș a tras mai multe enunțiauni politice pe calapodul lui Bismarck, și le-a pus se se uște la sórele opiniunei publice europene.

Eu, ba trebuie se mărturisesc, neam de neamul meu, n'am mâncat șofranul politicei înalte cu lingura mocănească, și n'am nici o pricepere pentru acele enunțiauni.

Eu, din acele enunțiauni de înaltă politică, pot deduce numai atâta, că celce vrea se știe, cât fum iese din o majă metrică de lemne arse, are se măsure numai cenușa,

*) Veđi Gazeta Transilvanii Nr. 234.

și câtu-i mai lipsește apoi până la greutatea unei măji metrice, e fum!

Singur una din enunțiațiunile de înaltă politică ale lui Babeș, 'mi-a scăpărat și mie lumina priceperii în creier, și adecă aceea: Că întâmplându-se, cine ști de unde, o invasiune inimică în țerile aparținătoare la coróna Sfântului Stefan, numai o fugă comună acelor 3 milioane de Români cu cele 6 milioane de Unguri ne-ar putea salva patria de perire!

În fine, cu plăcere, trebuie se constatez, că la conferința generală a partidului național, întreagă nația română aflătoare pe teritoriul corónei Sfântului Stefan a fost reprezentată, și divergințe de păreri, în ceea ce privește salvarea causei naționale române, nu s'au arătat. Semn, că suntem una, și la o țintă comună țintim. Ear' dacă cineva, ala Dr. Moldovan Gergely, a absentat a lua parte la lucrările partidului național din motive de proprie salvare, sau tot din atari motive, nu consimte cu rezultatul lucrărilor partidului național, acela se știe, că nisuiințele sale de proprie salvare, nu's nici un merit pentru libertate și patrie — s'o știe dela:

Calicul!

Urzica Scandalografescu.

Lessing ȃice: „Tot omul are părerea sa proprie,  i nasul seu propriu!”

A a  i Salymosi Elek din Timi ora!

Ce e drept, eu nasul lui Salymosi Elek nu’l cunosc. P te fi de pe mine tot a a de lung, ca  i al patriarhilor vechiului testament, sau  i c t o cumpănă dela f nt nile de pe pusteles Ungariei, mie nu’mi imp rt .

Cunosc însă părerea lui Salymosi Elek exprimată mai d un di în „D lmagyarorsz gi Lapok” din Timi ora, privitore la modalitatea  mp ciuirii Românilor cu Maghiarii, prin  nfiin area unei societ ti sub numirea: „Cercul de  nfr tirea rom no-maghiară.”

Această părere e tot at t de nouă, ca  i urzitura unei opinci părăsitate. De când Români  i Maghiari există

în Ungaria, a existat și părerea despre necesitatea împăciuirii acestor două poporă unul cu altul. S'a și încercat în deosebite rânduri împăciuirea. Eu mă provoc la unele încercări din timpul mai nou.

Brașovenii, acum câțiva ani, s'au înfrățit cu Maghiarii, au mâncat, au beut, au toastat, s'au îmbetat laolaltă, și când s'au trezit, s'au convins, că tótă înfrățirea n'a fost altceva, decât o încercare reciprocă, de a se trage unii pe alții pe sfóră.

Aradianii au încercat în public și pe ascuns împăciuirea cu Maghiarii, dracul numai, că'n Arad sunt numai Maghiari cincipițulași, a căror sinceritate în afaceri de împăciuire se finește de regulă acolo, unde se începe geșeftul.

Viitoriștii aparținători ađi trecutului puțin glorios, s'au trudit câțiva ani a face pace între Români și Maghiari, până când s'au convins, că istoria omenească calcă consecuent pe cărarea sa, pământul și oamenii se întorc în jurul seu, cânele cu mâța trăiesc, ca și pe timpul lui Adam, tot în vechia lor discordie — apoi au ieșit din tufă, ca și cânele din iarnă, de numai pelea lor știe cum.

Chiar și Telegraful Român, care încă sub fericitul seu redactor în Domnul, Nicolae Cristea, s'ar fi dat pěrului, vėđend cum viitoriștii 'și-au ars pupăza în opiniunea publică, suflă și'n lapte acru!

Așa va plesni și „Cercul de înfrățire“ alui Salymosi Elek, și se vor risipi dógele, pentru-că cleiul unității lipsește cu desevêrșire.

Destul, că după tóte încercările de împăciuire am ajuns la acea stare socială în Ungaria, încât ăi de ăi, înainte de prânđ se ceartă Maghiarii cu Românii, și după prânđ Românii cu Maghiarii — altcum trăim în pace!

Singur statul maghiar are chiemarea, și și darul de a efeptui împăciuirea între Români și Maghiari, dar' și singur acesta lucră cu efect învederat în această di-rectiune.

Noi în statul acesta avem un drept de stat, avem și așa numite drepturi omenești. Drepturile omenești se strâng de dreptul de stat, cu atâta iubire în brațe, de le iese sufletul. Și într'un stat, în care tot al doilea om e, sau finanț, sau executor de dare, nici nu se pôte altcum. Atari stări de lucruri însă duc, și trebuie se ducă nesmintit la împăciuirea Românilor cu Maghiarii.

Exemplele vii umblă prin tóte cetățile, prin tóte orașele și prin tóte satele din Ungaria desculțe pe tóte stradele, și eu mult mă mir, cum Salymosi Elek, înventătorul „Cercului de înfrățire“ între Români și Maghiari, nu le vede.

De aceea vreau eu se'i arăt lui Salymosi Elek un exemplu de înfrățire trăinică între Români și Maghiari, mijlocit prin stat, și tocma din Aiud, unde, după el s'a început cearta, și are se se efeptuiască înfrățirea.

Călătorind în luna trecută cu trăsura cătră Aiud, pe drum am ajuns o altă trăsură c'un cal, în care ședeau doi inși. Cărăușul meu 'mi-a đis atunci: En uităte nițal domnule, la acei doi călători din trăsura aceea c'un cal, apoi se'ți povestesc eu cine's aceia!

Eu așa am făcut, și trecând apoi înaintea acelor doi călători, cărăușul meu 'mi-a đis: „Veđi domnule, în căruța aceea c'un cal călătorește un ungur c'un român la Aiud. Ungurul e celce șede în stânga. Căruța e a ungurului, calul al românului. Ungurul acela, acum 20 de ani era un mare bogat. Călătorea în hinteu cu patru cai, ca patru bălauri, de cugetai, că nici nu atinge pământul, și la Români nu se uita, decât când da cu biciul în ei. Acum veđi domnule,

ce a ajuns? Numai căruța aceea, la care trage calul românului, și ceva puțină moșiă mai are.“

Trenul separat, cu care unгурul în alianță dublă cu românul, călătorea cătră Aiud, era unic în felul seu. La căruța ungurului o singură rôtă se părea, că 'și-a mai păstrat cu scumpătate încălțăminte de fer, celelalte trei ūmblau desculțe. Nu știu care din tôte cele patru rôte se văeta amar de apăsătura osii, sau că pătimea de dureri de stomach. Loitrele căruții, în părțile nerupte, sau nemâncate de cari, erau bine conservate. Leuci erau numai două, cele dinainte, semn că cele dinapoi lipsesc, sau sunt numai un lux.

La tren trăgea un cal breaz, care după-cum povestesc bătrânii, odinióră a avut patru picioare!

Breazul trăgea la tren pe de-o parte, oiștea pe de cealaltă. Și norocul, că breazul de ochiul cel drept era scurt la vedere, și nu știa de unde vin desele lovituri, ce oiștea 'i le da mereu preste picioare!

Ungurul ședea cu românul pe o scândură aședată pe loitrele trenului, și când scândura resfățată scăpată mai d'un cap mai de celalalt de pe loitră, se fi văduț pe călători în ce harmoniă cerească își făceau unul altuia concesțiuni, șiși aședau scândura sub ședemânt!

Ungurul ținea o pipă, românul țegea pipei întórsă în gură. Amândoi fumau adecă, dar' fum nu se vedea!

Se vede că, precum s'a aflat praf de pușcă fără fum, așa a aflat óre-cine în Ungaria tabac, pe care pipândul nu face fum!

Breazul trăgea încet, dar' bărbătește, și bătea din cap, ca și când n'ar fi mulțămit cu regimul actual. Ar fi tras el póte și mai iute, dacă nu s'ar fi temut, că căruța nu se va putea ținea de el.

Ajungând în capul Aiudului, am ȃis cĂtră cĂraușul meu se tragă la o parte a drumului, și se stea locului, până ce vor sosi și cei cu trenul separat.

Au sosit într'un târȃiu și aceștia, eu m'am mai uitat odată de-amăruntul la ei, apoi 'mi-am vĂăut de treabă.

Ce au făcut ungurul cu românul și cu breazul în Aiud? mers'au acolo pentru înfrățirea proiectată de Salymosi Elek, și plecat'au de acolo cu trenul lor separat cĂtră Budapesta, ca se ceară drepturi și favoruri, pe care, după părerea lui Salymosi Elek, un stat onorabil trebuie se le acorde, și cu ce pompă au fost primiți în Budapesta — asta n'o știu!

Atâta e însĂ sigur, cĂ acel ungur, și acel român, sĂrăcind în urma greutăților publice până la desĂvĂșire, au devenit frați de cruce!

Vivat sequens! / Central University Library Cluj

Cocóna Gurădulce.

Câț, că voi nu vă corciți portul, nu vă schimbați limba, și, când jucați, tot jocul vostru îl jucați!

Dacă n'ași fi vețut cu ochii mei, ci altcineva 'mi-ar spune, că la balul Asociațiunei transilvane din Reghinul săsesc, va se ȃică în centrul unui mare ținut românesc, între sute de dame și damicele române, numai 2, ȃi două, au purtat costum național românesc, 'i-ași sări cu ghiarăle mătei în obraz. Minți, domnul meu, 'i-ași ȃice! s'au porți păianjini la ochi, și n'ai vețut bine — asta nu se pôte! Câț!

Și, durere, totuși se pôte! E purul adevăr, că între sute de dame și damicele române dela balul Asociațiunei

transilvane din Reghinul săsesc numai două au purtat costum național românesc. Câț!

Cu tóte este, Gazeta Transilvaniei, Tribuna, Familia etc. ridică până'n nori balul Asociațiunei transilvane din Reghinul săsesc. — Pfui!

O țiaristică, care află în balul Asociațiunei transilvane dela Reghinul săsesc frumsețe națională, ori-cât se va bate cu curtea cu jurați din Cluj pentru limba română, în ochii mei va remânea pururea „Schuhvichs“ național. Câț!

Bine, până la atâta a ajuns orbul găinii în desvoltarea sa la redacțiunea Gazetei Transilvaniei, la a Tribunei, la a Familiei etc., ca marii naționaliști ai acestor gazete se nu védă, că porumbul, care pórtă pene de cióră, a încetat a mai fi porumb! Câț!

Am țis, țic, și voiu țice: E un scandal public național românesc, că ne desconsiderăm portul nostru național, care singur ne dă adevărata valóre națională românească, și'l desconsiderăm în credința deșartă, că putem fi români și când purtăm haine străine, sau putem fi porumbi în pene de cióră! Câț!

Nu'i așa! Români cu desevêșire putem fi numai când ne purtăm cu fală portul, ne vorbim fără șfială limba, și cu mândrie ne jucăm jocul. Una fără de alta nu există, și dacă există, e o caricatură națională! Câț!

Se nu ne luăm noi după Maghiari, care odinióră turbau când vedeau cilindru, ca și bibolii de parapleul roșu, îl turteau unde'l apucau, și ađi îl pórtă cu fală. Se nu ne luăm după gândacii lui Arpad, care odinióră nu'i vedeai decât înșinorați dela buric până la nas în atila, și ađi se fălesc îmbrăcați în frac, cá's apostolii culturei maghiare în Orientul Europei. Atari ființe se află în stadiul metamorfozării darvinice pe drumul de a ajunge la sapa de lemn

națională. Noi avem viață, suntem ființele viitorului național românesc! Mișuluc!

En se cercetăm nițal cum ne vorbim limba? — Chiar în societatea noastră cultă, ne vorbim limba în toate limbile, numai românește nu. Vorbim două trei cuvinte românește, apoi o dăm pe nemție, sau pe ungerie, și dacă chiar vrem s'o dăm și mai pe sus, o scrietim franțozește. Cocóna Sfecla, când se ceartă cu bărbatu-so, vorbește o limbă, care numai cu biciul se poate exprima! Câț!

La un jurfix al damelor noastre din classa superiőră în Sibiiu, Brașov, Cluj, Arad, Blaj etc. cu deosebire, dacă se servește cafea nițal mai țaricică, se gustă și ceva vin, punciu, sau ceaiu, auđi o limbă românească, pe care, dacă o vei învălui în mămăligă, și o vei arunca la câni, toți turbă! Câț!

Mai mare necaz mă prinde pe mine, când, pe stradele și promenăđile Sibiiului, aud nepóte d'ale popii celui unit din Bărghiș, și nepóte d'ale protopopului Panovicu etc., adecă proveniențe din opincă, care nu merită a călca pământul desculțe, necum încălțate cu opinci, conversând între sine în limba germână, și asta dór' simplu din motivul, ca se treacă de culte, sau ca se tragă atențiunea cătanelor necunoscătóre de limba românească asupra lor! Câț!

Pentru atari ființe naționalistice demoralisate înzădar strigă Sion: „Vorbii scriei românește pentru Dumneđu,“ că glasul lui e glasul celui ce strigă în pustie! Câț!

Și cum ne purtăm portul? — Cu rușine, sau deloc, și unde îl mai purtăm, ni'l corcim, sau ni'l scandalizăm chiar! Câț!

Portul nostru național românesc mai întâiu l'a lăpedat înțeligița noastră, semiînțeligița l'a corcit, poporul de rínd începe al falsifica! Portul nostru național, pentru înțeligița din salóne e prea prost, pentru subînțeligița nu'i destul

cuminte, pentru popor devine din Ți ce mergem prea simplu! Am ajuns deja cu portul nostru național până acolo, încât dacă vrem se' conservăm originalitatea trebuie se apelăm la croitorul lui Adam și Eva după gustarea din pomul cel oprit! Câț!

Portul nostru național, cum îl purtăm aȚi, a ajuns a fi un scandal public național românesc! Câț!

Corbul își pörtă încă penele sale negre; măgarul e tot sur, ca și în Țiua, în care Dumnezeu a făcut dobitocele. Noi Românii nu mai avem port, nu ne mai cunoștem portul! Câț!

Tot Ținutul, dacă nu chiar tot satul românesc din Transilvania, Ungaria și Bănat, 'și-a avut odinióră portul seu național românesc, frumos urít, cum a dat Dumnezeu și împrejurările. AȚi în Transilvania, în Ungaria și Bănat, portul național românesc s'a corcit — nu mai e port românesc! De România nici nu vreau se perd vorba, pentru că acolo port curat românesc n'a existat dór' nici sub domnirea lui Aurelian! Câț!

Special mă dóre pe mine inima când ved, că'n Transilvania, în acest nesecat isvor al naționalității române, portul național românesc piere din Ți ce mergem! — Și cine pörtă vina? — Inteligența noastră, care'l ignorează, pseudo-inteligența, care'l corcește, și în urmă poporul, care imitează! Câț!

È un scandal public național românesc, când veȚi cum portul nostru național, sau dispare cu desevêrsire, sau se corcește de nu'l mai cunoști! Iată unele exemple din jurul Sibiului, care se ved altcum aprópe în tóte părțile locuite de Români:

Odinióră Reșinărencele Țineau mult la portul lor special. Las că acest port era mai mult dacic decât românesc, dar'

Reșinărenii, chiar și Petru Brote, cu țigani din Stează cu tot, treceau de români, și lumea s'a dedat cu timpul a considera și portul din Reșinari de port românesc! Reșinărencele purtau póle înguste la ii. Ađi din ce venitele Reșinărenilor se îngustă, se largesc pólele Reșinărencelor! Până-când în Reșinari mai era săpun, Reșinărencele și bărbații lor purtau cele mai albe rufe. Ađi veđi la Reșinărence póle, la bărbați cămeși învinețite, și asta din motivul, ca se nu se védă murdăria! Căț!

Măerițele din Sibiiu aveau odinióră un costum special al lor, fórte frumos în felul seu. Măerița din Sibiiu, când pleca la tîrg, la biserică sau la joc, deși tot ce avea în ladă avea și pe ea, dar' se înfățișa într'o formă plăcută special frumósă: Cătrința roșie ca para focului, șurța albă învărgată în colori roșu-vinete, peptar scurt frumos chindisit strâns lipit de trup, ii albe ca zăpada, fiodori la mâneci, pui potriviți pe umeri, brățări negre sau în colori la grumađi, cãrpă în diferite colori cochet legată pe cap, cisme cu tãlpi galbine dar' potrivite pe picior, — când te uitai la ele, din domn îți venea se te faci Măerean. Ađi Măerițele din Sibiiu, ca se placă mai bine berbecilor Marelui Andreiu, și ca lumea se nu védă, că pólele dela iile lor nu's spălate, pórtă rochi, păpuci, și moțul retezat în frunte ca al mánzilor la sfântul Tóder. Măerițele de ađi și chiar cele ce vor se treacă mai mult decât ceea ce sunt, pórtă c'un cuvânt un port românesc, care se póte numi o batjocură românească, și numai după pele le mai poți deosebì de țigance. Căț!

Seliștenele, până acum doi trei ani, au purtat un port românesc unic în felul seu, și de o rară frumsețe. Portul curat al Seliștenelor face onóre ori-cărei femei, care'l pórtă, și a început a ocupa teren și'n alte părți ale Transilvaniei,

ba a face chiar și prin salónele de bal șlepolui o puternică concurență. Durere însă, și acest prea frumos port femeesc a început a se corci, și ași perde originalitatea sa classică. Corcitura a început mai întâiu dela picióre, și a ajuns deja până la cap. La portul seliștenesc se recer păpuci de-coltați, cu călcâiu înalt și nu prea, dar' potriviti la picior. Ađi din contră Seliștenele, și chiar cele mai cu dare de mână, pórtă păpuci dela Paris cu călcâie înalte sugrumate, cu tureci de gumilastic — asta'i caricatura dela picióre a portului seliștenesc. Cât!

Pólele dela iile Seliștenelor, dacă vor se fie originale, nu sufer în partea din jos decât o tivitură simplă. Într'altele trebuie se fie albe ca zăpada, și oblu călcate ca fața oglindei. Ce fac însă Seliștenele în timpul din urmă cu pólele dela ii? Ele, și chiar cele ce vreau se treacă de mai nobile, au început ași încreți pólele dela ii, ale învârgi, sau ale găuri pe deasupra tiviturii, și adeseori ale învineți, și așa 'și-au țigănit portul. Pe Seliștenele cu atari póle la ii nu le mai poți ađi deosebi de cofărițele din Sibiiu când pleacă Dumineca cu cătanele părăsite șold la șold la preumblare — asta'i caricatura pólelor. Cât!

Portul original al Seliștenelor nu sufer paletouri lungi până la genunchi, și cu chindesituri șinorate cum îl pórtă ađi unele bogătance semidocte, preotese fără cultură, și dăscălițe fără învățatură. Singur cojocului național seliștenesc îi e iertat a trece cu lungimea de țece santimetrii preste șolduri la vale. Hainele de postav superpuse n'au se treacă preste șolduri la vale, altcum purtătoarele devin caricaturi, cum au devenit deja. Cât!

Cârpa sau legătura capului la portul Seliștenelor e în prima linie pachiolul alb, póte fi însă și o cârpă neagră sau cel mult în două colorii armonice, legată cochet p'o

ureche sau cealaltă, pentru-că mai multe urechi nici Seliștenele n'au. Ce'i mai mult e caricatură națională seliște-nească, și spre caricatură înclinează ađi multe Seliștene. Căț!

Așa ași putea descrie ținuturi întregi, în care portul național se falsifică cu desăvârșire. Și prin cine? Prin preotese, prin dăscălițe, prin notărășițe și prin alte ițe, care cred că trec mai cuminte și mai nobile dacă și falsifică portul prin fel de fel de înodături și adaose nenaturale. Apoi după preotese, dăscălițe, notărășițe și alte ițe se iau țerancele cele mai cu dare de mână. În fine, sărântócele încă nu se lasă, și așa, cu timpul o se ne pomenim, că din frumosul nostru costum național ne facem caricaturi naționale. Căț!

Așa am vedut eu la târgul de tómnă al Sibiului pe fata unui popă, care, dacă'i vei dice, că nu'i naționalist, te plesnește cu molitfelnicul în cap, într'un costum național, cu care numai țiganele pot secera glorie. Pe cap avea o pălărie de paie, importată din străinătate ala „românul plouat”, c'o berdă de pantlici, două de flori; în urechi cu cercei în forma mânătărcilor; la gât c'o pantlică roșie ca piparca de Dobrițin, cum se leagă în unele părți la vițeii tineri de grumazi; pe trup c'o iie roșie, și preste asta cu alta albă, dar' tot găurită, ca și când ar fi fost făcută din acel material, din care, de obicei, se fac perdelele; preste mijloc încinsă c'o cingătoare în trei colori naționale; din șolduri la vale c'un pendel, sau rochie; încălțată în păpuci de lac cu tocuri înalte și sugrumate ca gâtul unui țigan spênđurat, și alte bazaconii. Și dacă pe fata asta de popă românesc o ai fi pus îmbrăcată în acest costum al ei între holde, ai fi speriat vrăbiile din un întreg hotar, ba dór' și șó-recii ar fi luat frunză'n buze și lumea'n cap din holde. Căț!

Unde am ajuns noi cești din Transilvania cu musica noastră națională? Am ajuns acolo, unde mutul și-a dus

iapa! Chiar inteligența noastră cultivează o musică, pe care se poate c'o înțelege, dar' simți nu, pentru că nu-'i națională românească. În vestitele noastre concerte musicale se predă publicului nostru musică așa numită classică, importată din Germania, dar' tot atât de națională românească, câtu'i un cioban din munții Transilvaniei îmbrăcat în frac un cavalier de salon. Câț!

Cântecul, și c'un cuvânt musica, e limba inimei, și prin urmare cântec și musică națională românească nu poate fi alta decât limba, ce o vorbește inima românului. Ce folos — întreb eu — poate avea națiunea română din musica așa numită classică a artiștilor noștrii musicali, pe care 99 de procente ale publicului românesc n'o înțelege, și un procent, care poate c'o înțelege, dar' n'o poate simți? Câț?

În toate părțile locuite de Români, toate florile câmpului, toate isvórele, toate rîurile, toți arborii din șes și din munte, toate văile și toate stâncile, tot ce are viață, ba și ce-'i mort, resună de arii românești, și artiștii noștrii musicali totuși ne îmbată în concertele lor cu musică classică nemțească, la al cărei auđ și câinii noștrii latră ca la lună. Câț!

Dacă avem artiști musicali, care pretind dela noi, ca se le strigăm osana, facăne musică classică națională românească. Material avem atâta, cât alte naționalități, și special Nemții, se se pună în cap, și plóia se le cânte opera fasolei nădușite pe toate scalele, până-'i cucul, nu vor avea! Câț!

Se știe artiștii noștrii musicali dela mine: Musica lor importată din Germania poate fi classică — nu știu — dar' un mijloc de desnaționalizare e — asta o știu hotărît. Românul ascultă musica cu inima, nu cu urechile, și mai puțin cu ochii. Românul n'are înțeles pentru gesticulațiunile aeronautice ale artiștilor noștrii musicali, care dirigenduși

țigani,*) dă din mâni și din picior de cugeți, că înotă în aer, ca țiganul pe uscat. Cât!

Și cum stăm în fine cu jocul? Destul de reu! Chiar inteligența noastră ne-a corcit jocul național sau l'a turtit cu desprețuire la părete. Balurile inteligenței noastre — ce e drept — se încep cu „Hora“ pe care nime n'o știe juca, se continuă c'o mulțime de valsuri, polca și cadrile străine, icicolea c'o „Romană“, apoi la spartul târgului, sau când țiganii dau târgului valoare, afli în ordinea de joc „Hățegana“. — Călușerul, ca o comedie națională, se jacă în pausa balurilor inteligenței române! Cât!

Apoi se mă ierte orșicine dacă vrea: În Romana, din care ne-am îndatinat a face paradă națională, numai numele e românesc, jocul nu. Romana e o caricatură națională cadrilată, compusă din malancholie beată, și puțin fanatism național, dar și acesta opărit cu închipuirea unei civilizațiuni false. Cât!

„Hățegana“, cum se jacă la balurile inteligenței noastre, e kulturegylesită până la prostul fanatism al ciardașului, și când vești pe inteligența noastră jucând la balurile ei de elită „Hățegana“, îți pare că vești idea de stat maghiar plutind ca Spiritul Sfânt înaintea facerei pe deasupra apelor! Cât!

Es quod erat demonstrandum: N'avem limbă națională, n'avem port național, n'avem musică națională, n'avem joc național, tóte ni le falsifică inteligența noastră, care mai are și obrăznicia a se pretinde națională! Cât!

De aceea eu aliindu-mă cu Sion strig: Vorbiți, scrieți, cântați și jucați românește, că de nu vă prăpădiți!

Mițuluc!

*) În ochii românului ori-care musicant e țigan.

Scânteii și cenușă din filosofia doctorului Amnariu.

Fetele's ca urzicile, dacă te atingi fin de ele, împung,
dar' dacă le prinzi iute și cu curaj, n'ai se te temi de împuns!

* * *

Medicii ajung prin scurtarea vieții deapropelui lor la
nemurire!

* * *

Creștinul adevărat, și dacă perde procesul de despăr-
țenie, nu disperează, pentru-că cel puțin găștigă o nevastă!

* * *

Disciplina militară așa'i întocmită, încât fie-care soldat
trebuie se stea oblu'n linie, chiar și când îl lovește guta!

* * *

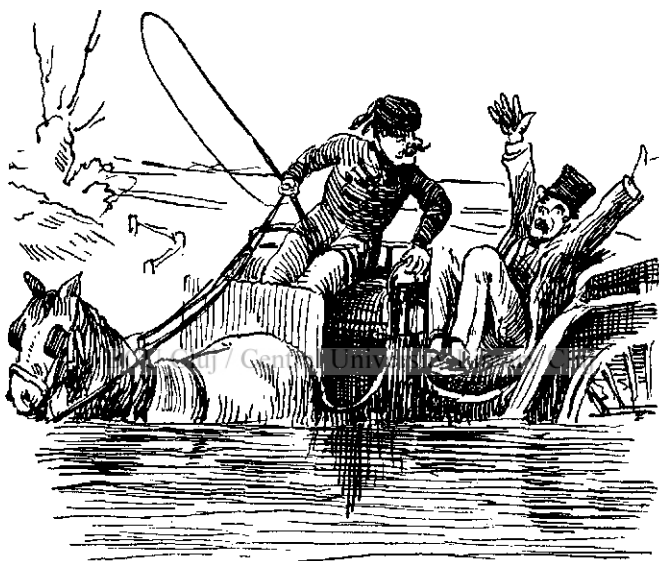
Fi blând ca porumbul, înțelept cu șerpele, și te târăe îna-
intea celor ce'ți dau pânea de tôte ȕilele ca Moldovan Gergely!

Motivare invederată.

- Bine fă, asta se fie o porție de brânză?
— Nó, dór' vrei se fie două?
-

O mulcomire.

— Pentru Dumnezeu, sta'i în loc, că eu nu'ți plătesc pe trăsură ca se mă îneci!

— Nu te speria domnule! Șezi fără grijă — eu vreau numai se'mi spăl nițal rótele de noroiu!

Apă neprețuită.

— Omule, dumnia-ta ai aici o apă scumpă, neprețuită!

— Dă'mi mie 10 cruceri domnule, și eu îs mulțămît!

Calic, cel-ce nu abonéză Calicul pe anul 1891 cu bagatelul de 3 fl. sau 7 franci.

La cei-ce n'au mai mult, îl dăm cu 2 fl. la studenți, adecă la cei-ce n'au nimica, îl dăm cu 1 fl. 50 cr. pe an.

De aceea nu vă îmbulziți, că vă dăm la toți!

La popi, dăm Calicul și pe masluri, serindare, și sfeștăni, sau pe intențiuni; la dascăli pe abecedare, la studenți pe secunde, dacă tóte aceste se traduc în valută corespundătoare austro-maghiară!

Abonamentul se póte plăti d'odată întreg, sau și în rate. În rate însă nu e iertat nimenui a remânea cu abonamentul dator!

Numărul din 1 Ianuarie se trimite tuturor, celor ce ni'l cer, gratuit, sau pe deasupra, ca fuiorul popii!

Abonenții, care ne trimit până'n 1 Ianuarie întreg abonamentul ordinar de 3 fl. sau 7 franci d'odată, primesc Căalendarul Calicului pe anul 1891 gratuit!

Căalendarul Calicului pe anul 1891 costă 36 cr. sau 1 franc. Comandele, în bani gata, se adresează la librăria W. Krafft în Sibiu!

Abonenților noștri, care ne trimit 36 cr. sau 1 franc expedăm și noi căalendarul franco!

Administrațiunea Calicului.